

“ANTI-KAPİTALİST OLUNMADAN ANTI-EMPERYALİST OLUNAMAZ” MI?

Aydınlık Gazetesi, 29 Nisan 2013

Yıldırım Koç

Geçen hafta bir açık oturumda konuşmacıydım. Bir dinleyici, “anti-kapitalist olunmadan anti-emperyalist olunamaz” dedi.

Bu anlayış bazı çevrelerde sık sık tekrarlanıyor.

Ben katılmıyorum.

“Anti-kapitalist” olmak, kapitalizmin dışında bir toplumsal/siyasal/ekonomik sistemi savunmaktır. Bu sistem, sosyalizm olabileceği gibi anarşizm ve hatta İslamcılık olabilir. Seyyid Kutup’un kitaplarını okuyanlar, onun kapitalizme de, sosyalizme de karşı olduğunu anımsayacaktır. Günümüzde de anti-kapitalist müslümanlar var. Siz onların gerçekte “anti-kapitalist” olmadığını iddia edebilirsiniz; bu anlayış sizin iddianızdır.

Türkiye’de üç düzeydeki bilinç birbiriyle karıştırılır.

“İşçilik bilinci”, işçinin kendi sorunlarına çözüm ararken işvereniyle karşı karşıya gelmesidir.

“Sınıf bilinci”, işçinin, diğer işçilerin de kendisiyle aynı sorunları paylaştığını ve bu sorunların sorumlusunun yalnızca kendi işvereni değil, esasta sermayedar sınıf olduğunu kavramasıdır. Bunun anti-kapitalistlikle ilgisi yoktur. Sınıf bilinci ve sınıf mücadelesi, bilimsel sosyalizmin oluşması öncesinde ortaya çıkmıştır.

“Anti-kapitalist bilinç”, kapitalist düzenin dışında bir toplumsal/siyasal/ekonomik sistemi savunmaktır. Sosyalist, komünist, anarşist veya “anti-kapitalist müslüman” olabilirsiniz.

Şimdi hayata bakalım.

Türkiye’deki işçiler, memurlar, emekliler ve işsizler bir bütün olarak işçi sınıfını oluşturur. Bu insanların çoğu ABD emperyalizmine ve giderek artan bölümü Avrupa Birliği emperyalizmine karşıdır. “Kahrolsun IMF, bağımsız Türkiye” sloganı hâlâ çok yaygındır. Bu insanlar anti-kapitalist değildir. Sizin görüşünüze göre anti-kapitalist olmaları gerekebilir. Bence de öyle. Ancak bugün anti-kapitalist değiller; ama anti-emperyalistler.

Gelelim esnaf-sanatkara ve kırsal bölgelerdeki küçük meta üreticilerine. Bu insanların kaçının sınıf çıkarları onları anti-kapitalist yapıyor; kaç bugün anti-kapitalist? Ancak bu insanların büyük bölümü ABD ve AB emperyalizmine karşı. Bu karşılık hem sınıf çıkarları gereği, hem de millici kimlikleri nedeniyle. Bir bölümü ise inançları gereği “gavura karşı” tavır alıyor.

Türkiye’de küçümsenmeyecek büyüklükte bir sanayi burjuvazisi var. Bunların bir bölümü ulusötesi şirketlerin Türkiye’deki işbirlikçileri. Ancak bir bölümü Türkiye’nin iç piyasasında veya uluslararası piyasalarda yabancı şirketlerle rekabet ediyor. Bunların çıkarları da emperyalizmle çelişiyor.

Daha da önemlisi, emperyalist güçlerin Türkiye’de 2001 yılından beri uygulattıkları aşırı değerli TL politikası nedeniyle Türkiye’nin ithalatı artıyor, Türkiye’nin iç pazarına emperyalistler hakim oluyor; Türkiye’nin sanayicilerinin ihracat olanakları giderek zorlaşıyor. Ayrıca, iç piyasada ve uluslararası piyasalarda artan rekabet, Türk sanayicisini kendi işçisiyle karşı karşıya getiriyor. Rekabet edebilmek için maliyetleri düşürmeye çalışan patron, önce işgücü maliyetlerine yükleniyor ve işyerindeki huzursuzluk artıyor.

Emperyalist güçler Türkiye’de bir iç savaş çıkartmaya çalışıyor. Türkiye’nin tüm toplum kesimleri, bir iç savaşın yıkıcı etkilerine karşı bu emperyalist çabalara karşı tavır alıyor.

Emperyalist güçler Türkiye’yi Suriye’de bir bataklığa sürüklemek, Türk Silahlı Kuvvetleri’ni taşeron olarak kullanmak istiyor. Türkiye’deki tüm toplum kesimleri, bu politikanın karşısında.

Türkiye’de anti-emperyalist bilinç her geçen gün yaygınlaşmaktadır. Bu insanların ancak henüz küçük bir bölümü anti-kapitalisttir.